

Qeyri-neft sektorunun sürətli inkişafı balanslaşdırılmış sosial-iqtisadi siyasətin təzahürüdür

Azərbaycanda qeyri-neft sektorunun dinamik inkişafı və iqtisadiyyatın şaxələndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən məqsədyönlü tədbirlər kənd təsərrüfatı sahələrinin inkişafında mühüm nəticələrin əldə olunmasına gətirib çıxarıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin diqqət və qayğısı nəticəsində, ölkə iqtisadiyyatının mühüm sahəsi olan qeyri-neft sektorunun inkişafında, eləcə də, əhalinin məşğulluq səviyyəsinin yüksəldilməsində mühüm rol oynayan kənd təsərrüfatının dinamik inkişafının təmin edilməsi istiqamətində mühüm işlər görülür.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev ərzaq təhlükəsizliyi üzrə tam müstəqilliyə nail olunmasını milli hədəflərdən biri kimi müəyyənləşdirib. "Hazırda qarşıda duran ən başlıca məqsəd daxili imkanlar hesabına kənd təsərrüfatı və ərzaq məhsulları ilə özünütəminat və davamlı inkişafa nail olmaqla, Azərbaycanı inkişaf etmiş ölkələr səviyyəsinə çatdırmaqdır"- deyən ölkə başçısının iradəsi və göstərişləri ilə ölkəmizdə ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir. Azərbaycan Prezidentinin sərəncamları ilə, ölkənin sosial-mədəni və iqtisadi sahələrində olduğu kimi, kənd təsərrüfatının inkişafına dair qəbul olunmuş dövlət proqramları, müvafiq qanunvericilik aktları ölkə ərazisində olan torpaq ehtiyatlarında səmərəli şəkildə istifadə üçün geniş imkanlar açıb.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan 2020: gələcəyə baxış" inkişaf Konsepsiyasında qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində və ərzaq təhlükəsizliyi baxımından, xüsusi əhəmiyyət kəsb edən sahələrdən biri kimi, kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı və emalına xüsusi diqqət yetirilməsinin nəzərdə tutulması da, bu sahəyə göstərilən diqqətin daha bir nümunəsidir.

"ƏRZAQ TƏHLÜKƏSİZLİYİ İNDEKSİNƏ GÖRƏ AZƏRBAYCAN 57-Cİ YERDƏDİR"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ölkədə kənd təsərrüfatının inkişafı ilə bağlı verdiyi fərman və sərəncamlar bu sahənin inkişafına yönəlib. Pambıqçılığın, taxılçılığın, baramaçılığın və tütünçülüyün inkişafında uğurlar əldə olunub. Kənd təsərrüfatına dövlət dəstəyinin daha da artırılması, pambıqçılığın, taxılçılığın, baramaçılığın, tütünçülüyün və heyvandarlığın kompleks inkişafının genişləndirilməsi, ərzaq təhlükəsizliyinin daha da gücləndirilməsi üçün 2017-ci ildə 581 milyon manat vəsait ayrılıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2017-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında kənd təsərrüfatının 4,1 faiz artıdığını bildirib: "Bu, yaxşı göstəricidir. Biz həm ərzaq təhlükəsizliyi məsələlərini həll edirik, həm də kənd təsərrüfatının bizim üçün ənənəvi olan texniki sahəsini inkişaf etdiririk. Qeyd etməliyəm ki, Davos Ümumdün-

ya İqtisadi Forumu da ərzaq təhlükəsizliyi ilə bağlı hesablaşma aparıb. Ərzaq təhlükəsizliyi indeksinə görə, Azərbaycan 57-ci yerdədir. Bu, yaxşı göstəricidir. Ərzaq təhlükəsizliyi ilə, xüsusilə, taxılçılıqla bağlı əlavə tədbirlər görülməkdir ki, biz keçən il olduğu kimi, bu il də idxaldan asılılığı azaldaq və ixracıyönlü məhsulların həcmi artсын".

Təbii ki, kənd təsərrüfatı sahəsinə ayrılan dövlət diqqətinin təzahürüdür ki, bu irəliləyişlər əldə olunub. Kənd təsərrüfatının inkişafı üçün yola saldıığımız ildə ölkəmizə 10 min kənd təsərrüfatı texnikası gətirilib. "...Kənd təsərrüfatı dövlətin dəstəyi olmadan inkişaf edə bilməz", - deyən Cənab Prezident vurğulayıb ki, əlbəttə ki, rentabellik olmalıdır: "Bəzi sahələr rentabelli sahələrdir, bəzi sahələr subsidiya hesabına yaşamaqlıdır. Bu, inkişaf etmiş ölkələrdə də belədir. Orada da subsidiyalar var, orada da dövlət fermerləri dəstəkləyir ki, ərzaq təhlükəsizliyi təmin edilsin və iş yerləri yaradılsın. Biz də bu yolla gedirik. Ona görə eğer hansısa kənd təsərrüfatı sahəsində istehsal o qədər də rentabelli deyilsə, bu, böyük faciə deyil, bundan faciə düzəltmək lazımdır deyil. Dövlət ilkin mərhələdə öz dəstəyini göstərir, bundan sonra hər şey yoluna düşəcək. Necə ki, biz indi kənd təsərrüfatının istehsalında bu artımı görürük".

"ƏGƏR 2016-Cİ İLDƏ 3500 TON TÜTÜN TƏDARÜK OLUNMUŞDUSA, KEÇƏN İL BU RƏQƏM 5200 TONA ÇATIB"

İqtisadi əhəmiyyətinə görə Azərbaycanın ikinci texniki bitkisi sayılan tütünçülüyün inkişaf etdirilməsinə də dövlət başçısı tərəfindən diqqət artırılıb. "Azərbaycan Respublikasında tütünçülüyün inkişafına dövlət dəstəyi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ölkədə tütünçülüyün inkişafına dövlət dəstəyini gücləndirməsində əhəmiyyətli sənəddir. Bununla yanaşı, bu sahənin potensial imkanlarından səmərəli istifadə edilməsi və tütün istehsalı ilə məşğul olan əhalinin sosial rifahının daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə qeyd olunan Sənədə əsasən, tütün emalı ilə məşğul olan hüquqi şəxslərə müvafiq qaydada subsidiya müəyyən edilmişdir. Dövlət Proqramı ölkədə bu istiqamətdə aparılan işlərə təkan olub. Kifayət qədər nəticələr əldə olunub. Azər-

baycan Prezidentinin Sərəncamı ilə təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikasında tütünçülüyün inkişafına dair 2017-2021-ci illər üçün Dövlət Proqramı" bu sahənin potensial imkanlarından səmərəli istifadə edilməsi, tütün istehsalına marağın daha artırılmasına səbəb olub.

Göründüyü kimi, son illər kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılara verilmiş güzəştlər və subsidiyalar, həmçinin, bu sahədə fəaliyyət göstərən hüquqi və fiziki şəxslərin 2019-cu ilədək, torpaq vergisi istisna olmaqla, bütün növ vergilərdən azad edilməsi ölkədə tütünçülüyün inkişafında əhəmiyyətli rol oynayıb. İclasdakı çıxışında ölkə başçısı tütünçülüyə göstərilən diqqətin öz bəhrəsini verdiyini bildirib: "Əgər 2016-cı ildə 3500 ton tütün tədarük olunmuşdusa, keçən il bu rəqəm 5200 tona çatıb". Cənab Prezident bu ildə tütünçülükə bağlı bir çox önəmli tədbirlərin görülməyini, qurutma kameralarının alınacağını və fermerlərə əlavə dəstək veriləcəyini vurğulayıb: "Biz tütünçülüyün bərpasına çox yaxın və gələcəkdə tütünü, neinki xammal kimi, hətta hazır məhsul - siqaret şəklində ixrac etməliyik".

Kənd təsərrüfatının digər sahələrində də sitrusçuluq, çayçılıq, çeltikçilik və s. sahələrində də inkişaf nəzərə çapacaq dərəcədədir. Cənab Prezident qeyd edib ki, keçən il bölgələrdə pambıqçılıq, baramaçılıq, fındıqçılıq, tütünçülük, çayçılıq, çeltikçilik, sitrusçuluq üzrə müsavirələr keçirilmişdir və bir neçə Dövlət Proqramı qəbul edilmişdir. Bunun nəticəsidir ki, bu sahələrdə çox böyük inkişaf var: "Bu sahələrə göstərilən diqqət həm iş yerlərinin yaradılmasına gətirib çıxarıb, həm də ixrac potensialımızı artırır. Misal üçün, 2017-ci ildə 207 min ton, 2016-cı ildə 89 min ton, 2015-ci ildə isə, 35 min ton pambıq yığılıbdır. Yəni biz iki il ərzində, pambıq istehsalını, demək olar ki, səkkiz dəfə artırıbmışıq və 200 minə yaxın insan pambıqçılıq sahəsində çalışır və pul qazanır". Baramaçılıq sahəsində də diqqəti çəkən rəqəmlər bu sahənin inkişafının göstəricisidir. Belə ki, 2016-cı ildə 70 ton barama tədarük edilmişdirsə, 2017-ci ildə 245 ton barama tədarük edilib.

Qeyri-neft sektorunun inkişafına ayrılan diqqət bu nailiyyətlərə təkanlıdır. Görülən bu və ya digər işlər Azərbaycan Prezidentinin apardığı balanslaşdırılmış sosial-iqtisadi siyasətin məntiqi nəticəsidir.